

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik hetenként egyszer, szombaton.

Előfizetési ár: egész évre 20 korona, fél-
évre 10 korona. Egyes szám ára 50 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Kollégium!
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyekre vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Tanévnyitás a debreczeni kollégi- umban.

Tanévnyitó imádság.

A mi segedelmünk legyen az Úrtól. Amen.

Irgalmas Isten mennyei Atyánk az Úr Jézus Krisztusban! Gyermeki bizodalommal, szeretettel és reménységgel gyülekeztünk össze e szent hajlékban, e beállott iskolai év kezdetén, hogy magasztalással vallást tegyünk nagy Nevedről, csodálattal elmélkedjünk cselekedeteidről és esedezzünk Hozzád áldó kegyelmedért s gondviselő jóságodért.

Bűnösségünk tudatában is — a Te kifogyhatatlan könyörületességében bízván — boldogoknak érezzük magunkat, hogy úgy járulhatunk szent színed elé, mint akiket örök Fiad által gyermekeiddé fogadtál és mennyei országod örököseiül választottál. Ennek a Te véghetetlen kegyelmességének bizonyosságában kibeszélhetetlenül nagy a mi vigasztalásunk az élet bárminemű viszontagságai között és tántoríthatatlan a Te gondviselő bölcségedben való hitünk, mert — még ha az egész föld megrendülne és a hegyek a tengerek örvényibe merülnének is alá — a mi szívünknek kösziklája és a mi lelkünknek világossága Te vagy oh Istenünk Atyánk örökön örökké!

Hálaadással áldunk és dicsőítünk mindenha, mert a Te neved szent, lételed örökkévaló és lényed tökéletes; Hozzád hasonló valóság nincsen sem a földön, sem a mennyben. Egyedül és mindenben méltó, Veled ugyanazon lételű és lényű örök fővalóság a Te szent Fiad, a mi idvezítő Urunk Jézus Krisztus, akiben és aki által kinyilatkoztattad magadat és akiért Atyánkká lettél irgalmasságodból. Nem kutatjuk hát az emberi bölcsesség téveteg útait, mert immár tisztán látjuk és ismerjük istenségedet igéd világánál; nem óhajtozzuk révedező sejtelmekkel megközelíteni, mert egykoron színről színre látjuk örök dicsőségedet mennyei országodban; nem fürkesszük cselekedeteid titokzatos okait, sőt inkább hódolat-

tal és imádással valljuk meg, hogy itélekedben igazságos, végzéseidben irgalmas, céljaidban bölcs voltál, vagy és leszesz mind a világ végezetéig.

Istenünk, Atyánk! Alázatos szívvel, csodálattal és magasztalással emlékezünk mennyei Felséged fénylő napként ragyogó dicsőségéről, mindenhatóságod bizonyosságairól, jeleiről és a Krisztus Urunk váltságtényében megdicsőített végtelen szeretetedről. Ezeket a Te csodás tetteidet, amelyeket már apáink is megjelentettek nekünk és amiket mi magunk is látunk, tapasztalunk és tudunk a Te szentséges útidről, a hajdan és most nyilvánvalóvá lett világkormányzói hatalmadról, — ezeket hirdetjük mi a jelenlegi és jövőendő nemzedékeknek, hogy ismerjék meg a leendő századok és vessék szívökbe, elméjükbe a késői ivadékok s ne felejtsek el soha ezeriziglen, hogy egyedül csak Te voltál és Te vagy erős Isten és Te megmaradsz minden időben.

Te voltál, Atyánk, a mi őseinkkel, amidőn őket ide vezérelted erre az örökségül reánk szállott szent földterületre, amelyen kívül e nagy világon sehol másutt nincsen számunkra hely. Te akartad, Atyánk, hogy tulajdonodul választott nemzetünkre kiáradjon szent Fiad evangéliomának fényözöne, hogy annak világánál Téged, az egyetlenegy igaz Istent igazán megismerjük, egyedül csak Tebenned bizzunk, teljes alázatossággal és béketűréssel minden jót csak Tőled várjunk, Téged teljes szívből szeressünk, féljünk és tiszteljük és szent akarodat gyermeki engedelmességgel hiven cselekedjük.

Mindenhatóságod jeleit szemléltük és szereteted végtelen voltát éreztük Atyánk közelebről saját életünk minden pillanatában is. Megvédelmeztél, megtartottál; lakóhelyünkről, eledelünkről, ruházatunkról gondoskodtál; egészségünkre, épségünkre vigyáztál; gyamolítgattál, vezéreltél mind idáig egyen egyen mindnyájunkat. Nem engedted, hogy a jelenvaló világ bűnei áradatában lelkünk kárt szenvedjen, vagy a magunk gyarlóságai miatt gond, bánat, szégyen érjen: sőt Szentlelked kegyelmével egyengtetted lépéseinket, nemesítetted szívünket, meg-

világosítottad elménket és szépre, jóra képesítetted akaraterőnket, hogy így a pályafutásban kitartók, a küzdelemben bátrak és a segedelmeddel kivivandó diadalom felől bizonyosak lehessünk.

Ezekért és minden egyéb elszámálhatatlan jótéteményedért dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás legyen szent Nevednek örökkön örökké.

Viszontag, gyermeki bizodalunk teljességével fohászokodunk Hozzád Istenünk, Atyánk áldó kegyelmedért és gondviselő jóságodért. Mert igazán megvallva, felettébb sok a mi szükségünk és szerfelett nagy a nyomorúságunk, azonkívül pedig érdemtelene vagyunk adományaidra. De teljes a bizodalunk, hogy amit hittel Tőled kérünk, azt megadod nekünk alkalmas időben.

Ehezkepest lelki kincsekért, szellemi javakért és erkölcsi értékekért esedezünk Atyánk ennek az új iskolai évnél tartamára is. Áraszd reánk a bölcseségnek és józanságnak lelkét, hogy a világ alkotmányában és a való életben megnyilvánuló tökéletességeidet megismerhessük, a reánk bízott szellemi és erkölcsi képességeket hűségesen gondozzuk, gyümölcsöztessük, az evangéliumi hitben erősödünk, a szép, igaz és jó ismeretekben gyarapodjunk, a bántól iszonyodjunk, az erények gyakorlásában gyönyörködünk és feddhetetlen, buzgó életünkkel szövetnekek gyanánt világolhassunk a Te dicsőségredre. Taníts minket a Te útidon járásra, akaratod teljesítésére, tisztünk és hivatásunk készséges, méltó, eredményes betöltésére. Légy velünk munkánkban, segíts meg igyekezetünkben, buzdíts ha csüggedünk, vigasztalj, ha bánkodunk, elégíts meg, ha szűkölködünk és bárminemű háborúság, küzdelem s megpróbáltatás között tekints reánk kegyelemmel és vezérelj Szentlelkeddel!

Örködjél az anyaszentegyház és ennek veteményes kertjei felett atyai gonddal és nagy hatalommal. Sokasítsd meg rajtunk, közöttünk és általunk a világosság, igazság és szabadság áldásait, egyeseknek, családoknak, nemzetünknek és az emberiségnek javára és boldogságára.

Óltalmazd meg hazánk viharzó tengeren hanyatott hajóját minden veszedelem ellen. Küldd el immár közibénk a háborúságok esztendei után a békeesség követét és derítsd föl felettünk a jólét s öröm verofényes napját, melynek fényét és melegét siralmasan nélkülözzük és epedő sóvárgással várjuk.

Tartsd meg nemzetünk kicsinyeit, nagyjait ép-ségben, meglegedésben. Távoztasd el tőlünk a búbanatot, hogy új győzelmi éneket zengjünk Neved dicsőségére.

Könyörgünk, Atyánk, koronás királyunk és feleséges családja életéért, egészségeért, boldogságáért. Könyörgünk az őrálló, előljáró és kormányzó férfiak biztonságáért, fáradalmas működésük sikeréért, az egyetértés, belátás, szeretet állandóságáért.

Könyörgünk városunk és összes intézményeink

fennmaradásáért, gyarapodásáért és virágzásáért nemzedékről-nemzedékre.

Testi-lelki, földi-mennyei áldásaid bőségét áraszd Atyánk, minden rendű és korú, közeli és távoli szeretteinkre s gyűjts egybe ismételten bennünket békeességben, mint vala a régi jó napokban.

Óh, hogyha Te velünk vagy: akkor bátorságos a mi lakozásunk és gyönyörűsége a pályafutásunk. Maradj azért velünk Istenünk Atyánk az időben és az örökkévalóságban kegyelmedből az Úr Jézus nyájatokkal! Ámen.

Úri imádság.

A békeességnek Ura adjon néktek mindenkor minden tekintetben békeességet. Az Úr legyen mindmindnyájatokkal! Ámen.

Erdős Károly.

Kollégiumi igazgatói üdvözlő beszéd.

Méltóságos Gróf Főgondnok Úr! A kollégium új esztendejének megnyitása mellett ünnepi érzést vált ki belőlünk Méltóságod közöttünk való megjelenése is. Ha amaz, különösen az elmúlt év sok viszontagságos bajaira gondolva, kétség s remény hullámain hányja, veti lelkünket, hogy vajjon békeességesebb lesz-e ez esztendőnk, vagy tovább kell küzdenünk, viszont Méltóságod ittléte szilárd biztosíték számunkra, hogy csak bátran nézzünk szembe a jövővel, Isten segítségével meggyőzzük annak bajait. Mi magunktól gyöngék is volnánk a vészek közötti megállásra, erönk Méltóságtok egyházunk s iskolánk iránti szeretete, melyben mindenkor megbízhatunk. Hadd legyünk mi ebben biztunkban továbbra is erősek. Ősi szokásokhoz képest, midőn tanárok és tanulók Isten előtti alázatunkat munkánk kezdetén bemutattuk, ime megjelentünk e történelmi helyen, hogy Méltóságoddal ez iskolai évben való emez első találkozásunk legyen erőforrás számunkra további munkánkhoz. Mi kérjük a Gondviselőt, hogy református egyházunk s benne főiskolánk élén a Méltóságod szilárd-sága, határozottsága, odaadása buzdítson soká követésre. Méltóságod pedig őrizze meg a nevelő munkások iránt mindenkor tapasztalt jóindulatát ez évben is, különösen mikor a háborús viszonyok úgyis annyira megnehezítik feladatunk teljesítését. Mi áthatva református és nemzeti kulturánk fontosságától fogunk munkánkhoz.

Tekintetes városi Tanács, Méltóságos Polgármester Úr! Debreczen város vezetősége mindig kollégiumunk leghívebb pártfogójának mutatta magát, mert tudta, hogy a városi közösség legmagasabb feladata mégis a kultura fejlesztése. Pártfogolta ezt igazi megbecsülésből, annak munkásai iránti elismeréssel. Méltóságod személyes jóindulatának pedig sok-sok érdekünkben való fáradozásai képezik bizonyosságát. Hadd reméljük azt az év-

ben is, mikor, úgy lehet, fokozott mértékben lesz reá szükségünk. Talán az a ma is páratlan kulturfantosság, melyet városunk életében a nevelés minden fokán kollégiumunk betölt, egyébként is indokoltá teszi ezt. Mi szeretett városunk emelésére törekszünk s büszkeséggel valljuk azt fenntartóink egyikének. És hasonló tisztelettel emlékezünk meg helybeli református egyházunkról, melynek képviselőjét üdvözölni szerencsém van. Még ha akarnók sem tagadhatnók meg, hogy mi az ő testéből való test és véréből való vér vagyunk. Ez az összeköttetés sokkal szorosabbá teszi viszonyunkat, semhogy ne várhatnánk irántunk való érdeklődését s ne örülnénk annak minden jelén.

Hálásan köszönöm a m. t. közönségnek s benne az egyetem illusztris képviselőjének megjelenését. Egyik fővárosi író (Rákosi Jenő) ezt a chirografumot küldte legközelebb: „Debreczen jövője egyeteme, Debreczen múltja Kollégiuma.“ Elfogadjuk a mondást s természetesen annyival inkább hangsúlyozzuk, múlt és jövő összekapcsolódásának fontosságát. A múlt a talaj, melyből a jövőnek kisarjadzani kell. A múlttal, a környezettel való szakítás a jövőben boszúlna meg magát. E vidék magyarsága ősi hagyományainak a nemzeti kultúra legmagasabb piederzáljára emelése, annak számára míg az idegen művelődési elemek hozzáalkalmazásával is polgárjog biztosítása a jövő feladata. Mi ezenközben tesszük a múltak munkáját, készítjük elő a talajt évről-évre a jövő feladatai számára s maradunk szellemben, gondolkozásban a Bocskayak, Bethlenek, Rákóczyak utóda. Íme nemes ifjúság! itt a nagy, lelkesítő feladat, melyből mindenkinek ki kell venni a maga részét. Tegyük ezt ez esztendőben is, melyet íme Isten segítségül hívásával ezennel megnyitok.

Dr. Lencz Géza.

Gróf Degenfeld József egyházkerületi és kollégiumi főgondnok válasza a kollégiumi igazgató üdvözlő beszédére.

Nagytiszteletű és Nagyságos Kollégiumi Igazgató Úr!

Legelső sorban úgy a magam, mint távol levő Elnöktársam, a Főtiszteletű és Méltóságos Püspök úr nevében is az elhangzott üdvözlést hálásan köszönöm és viszonzom a kollégium igazgatójának, megjelent tanárainak és ifjúságának.

Hogy nehéz feladatot kell megoldani a most megkezdett iskolai évben, azt nagyon jól tudjuk és megállapíthatjuk a múlt év nehézségeiből. A hosszú háború még mindig tart és ez a körülmény a kollégium szellemi és anyagi életébe erősen belekap, de a jó Isten segítségével, mint eddig is, a tanítás folyamatát ha nem is zavartalanul, de a lehetőség

szerint sikerrel tudtuk keresztülvinni. Remélem, hogy így lesz ezután is.

Nagytiszteletű és Nagyságos tanár urak! Amint méltóztatnak tudni, én már meglehetősen hosszú idő óta, már 34 esztendő óta foglalkozom ezen iskola ügyeivel, 34 évvel ezelőtt kerültem be, mint egyházkerületi tanácsbíró, az egyházkerületi közgyűlésbe. Ez időben, bár nagyon igyekeztem, nem tudtam alaposan megismerni a kollégium viszonyait; azonban 12 évvel később, amint az egyházkerület bizalmából az egyházkerület főgondnoki tisztével ruháztattam fel, legnagyobb mértékben, minden egyházi ügyek között, a debreczeni kollégium ügyeivel foglalkoztam.

Azóta megismerkedtem anyagi és szellemi viszonyaival és ezek előmozdítása volt mindig főcélom. A most megkezdett iskolai évben, amint gyengült erőm bírja, igyekezni fogok minden erkölcsi és anyagi akadály elhárítására. Amikor szükség van az én segítségemre, méltóztassék hozzám fordulni; ha segíteni tudok, szívesen fogok.

Ezek után magamat a tanárikar, a kollégium igazgatósága jóindulatába ajánlom s felszólítom az ifjúságot, hogy tekintve a nehézségeket, még nagyobb igyekezettel tanuljon, hogy annak idejében értékes polgárai lehessenek hazánknak, református egyházunknak és diszei kollégiumunknak.

Dr. Kiss Géza egyetemi rector válasza.

Méltóságos Gróf Főgondnok Úr!

Nagyságos Kollégiumi Igazgató Úr!

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!

Méltóztassanak megengedni, hogy a kollégiumi Igazgató úr Önagységának megtisztelő üdvözlő szavaiért hálás köszönetemet fejezzem ki egyetemünk nevében. Amikor a magyar állam életerejének és kulturális fejlődő képességének azt az impozáns tanújelét adta, hogy egy minden oldalról reá zúdult világháború közepette egyetemünket létesíteni tudta, tisztában volt azokkal a körülményekkel, melyek arra bírták, hogy az új egyetemet éppen Debreczenben létesítse. Mindenki, aki a magyar állam törvényhozásának intencióját helyesen akarja felfogni, átérzi azt a jelentőséget és azt az értéket, amit egyetemünkre nézve az a kulturális milieu jelent, melyben az ő tudományos tevékenységét folytatnia kell és az a történelmi múlt, melynek tiszteletre méltó hagyományait respektálnia kell. Méltóztassanak tehát meggyőződve lenni, hogy mindezeknek a most említett mozzanatoknak jelentőségét mi mindenkor átérezzük és nem pusztán udvariassági szólásmódnak, hanem komoly irányadó elvnek ismerjük a kollégiummal való jó viszony ápolását és azt, hogy kulturális munkásságunkat e tiszteletre méltó intézménnyel vállalva a legjobb egyetértésben fej-

sük ki. Az egyetemi tanács nevében még egyszer köszönöm a szíves üdvözlést és szívből kívánok sok sikert e tanévre.

Tárca

Beöthy Zsolt üdvözlése 1918 szeptember 4.

Az Országos Református Tanáregyesület részéről.

Méltóságos Úr!

Szeretve tisztelt Mesterünk!

A patriarchai kor kezdő határán, 70. születésnapján a legmélyebb tisztelet és szeretet őszinte érzelmeivel üdvözljük Méltóságodat. A magyar református tanárságnak igazi ünnepe ez a nap, amikor büszkén és boldogan tekint Méltóságodra, akit a Gondviselés. — bár olykor tövises úton vezetve és lelkét is csalódásokkal sebezve, — szellemének csodás frissességével, munkabíró erőben és egészségben juttatott el áldásos életének eme nevezetes fordulópontjára. A nagy lelkeknek phönixként önmagukat égető, de újra meg újra megifjító energiája mellett a hitnek és bizalomnak mystikus ereje kell ahhoz, hogy a patriarchai korba. — az élet elkerülhetetlen fosztogatásai ellenére is — olyan ritka erővel és javakkal gazdagon lépjen valaki, minőkkel Méltóságod. Valósággal az ószövetségi próféta gyönyörű szavait látjuk Méltóságodban megtestesülve: „*akik az űrben bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk: futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el.*” Ez a hit és bizalom tartotta és tartja folyvást a magasban, tette nemzetünk tanítómesterévé, a tudomány felkent apostolává, irodalmunk díszévé és vezérévé; nem engedte, hogy, bármily nehéz viharok között is, kételkedjék nemzetünk hivatásában, géniuszának erejében és hatalmában s egy pillanatra is elhagyja annak oltárát, melynek izzó tűzére, honszerelemtől lángoló lelkének dús javait hintve, glóriával vonta be nemcsak saját alakját, hanem magyar nemzetét és hazáját is, mely hálát ad az Istennek, hogy őt Méltóságoddal megajándékozta.

A nemzet és haza köszönetében és hálájában szerény, de nem a legkisebb az, amelyet a magyar református tanárság nyújt Méltóságodnak. Közülünk soknak feledhetetlen professzora, szellemök irányítója, lelkek megtermékenyítője, mindnyájunk előtt járó tűzoszlop és örök példa az eszmények nemes kultuszában. Bensőnkben azt a szívet és lelket formáló szellemet érezzük munkálni, amely Méltóságodat a komáromi családi ház kálvinista emlékeitől és érzésektől telített levegőjében nagy tettekre serkentve, nemcsak református egyházunk büszkeségévé, hanem egész magyar hazánk dicsőségévé tette. Ezért különösebben nagy a mi örömünk, me-

leg és bensőséges üdvözlésünk. Növeli még ennek szív szerint voltát, igaz tiszteletünk és ragaszkodásunk kimutatását az a szorosabb viszony, amely református tanáregyesületünket Méltóságodhoz, mint tiszteletbeli tagjához fűzi és az a lekötelező jóakarát, amelyet Méltóságod egyesületünk és annak működése iránt mindenkor tanúsítani kegyeskedett.

A patriarchai kor határán úgy látjuk Méltóságodat, miként egy triumpháló római vezért, amint diadalainak hosszú sorozata után, fején hálás nemzetétől font borostyánkoszorúval jön és a mostani rettentő megpróbáltatások között is a haza géniuszában rendíthetetlenül bizó lélekkel s a Gondviselés hatalmában szilárdan hívó szívvel tekint a jövőbe. Mi pedig, hűséges katonái, ünnepeelve seregünk köréje és diadalmenetében fenn hangoztatjuk az ovatio szavát: *io triumphe! io triumphe!*

Az érdemekben megöszült triumphatort tartsa meg még sokáig hazánk díszére és javára a Gondviselés!

Debreczen, 1918 szept. 2.

Az Országos Református Tanáregyesület nevében

Dóczy Imre,
elnök.

S. Szabó József,
alelnök, főjegyzőhelyettes.

Az ünnepelt válasza.

Komárom, 1918 szept. 16.

Nagyságos Elnök Úr!

Az Országos Református Tanáregyesület részéről hetvenedik születésnapja alkalmából hozzám intézett üdvözlést hálával vettem és szívből viszonzom. Bár kálvinista józanságom és kritikám nem igen nyughatnak meg a köszöntő indoklásában; de a hű, meleg, baráti kézfogás szívem szerint jól esett. Adja Isten, hogy az egyesület múltjához méltó buzgósággal és sikerrel szolgálja a magyar közművelődés ügyét és töltsse be dicső feladatát annak az ősi és mindenkori, szebb és örök kapcsolatnak nevében és érdekében, mely a magyarságot és a reformátusságot összefűzi!

Kitünő tisztelettel

hű tagtársuk
Beöthy Zsolt.

Közélet

Egy alapító levél.

Folyó évi augusztus 13-án volt száz éve annak, hogy a beregi egyházmegyébe kebelezett Gulácson letették a templom alapját. Felépítésére, illetve az építkezés teljes befejezésére azonban csaknem 90 év kellett, mert előbb a Tisza gyakori kiöntései, — a szabályozás után pedig a falak időközönkénti repedései, — le-lebontása tették próbára a hívek hitét

ságához képest lapunk jelen számában közrebocsátunk. A kántus ismételt precíz éneke és a 179. dicséret 10. versének gyülekezeti elénekklésével az istentiszteleti rész véget ért. A templomból a kollégiumi diszterembe vonult a tanártestület és az előjáróság, a felsőbb osztályos tanulókkal együtt. Itt a kollégiumi kántus „Fohász” című éneke után dr. Lencz Géza kollégiumi igazgató tartotta meg állandó figyelemmel és érdeklődéssel kísért, tartalmas értekezését, amelynek rendén „Református egyházunk és a fejlődés elve” között levő benső, szerves kapcsolatot világította meg. Együttal üdvözölte köztisztelettől méltán környezett egyházkerületi és kollégiumi főgondnok urunkat, a városi tanács és a helyi egyház képviselőit, úgyszintén az egyetemi tanács illusztris képviselőt. Az igazgató üdvözlő beszédét és a visszhangként elhangzott rokonszenves válaszokat lapunk jelen számában közöljük, kifejezve egyszersmind sajnálatunkat afelett, hogy Márk Endre udvari tanácsos, helyi gondnokunk tartalomdús, bensőségletes és korszerű válaszát szövszerű szövegben nem tehetjük közzé, mivel neki nyomban az ünnepély után el kellett utaznia, úgyhogy gyorsírónk rögzítésének approbalását már nem eszközölköztünk. Jelezzük azonban, hogy ő, úgy is mint polgármester, úgy is mint egyházi főgondnok, a legmelegebb érzelmeket nyilvánította és a leghathatósabb támogatást ígerte az ősi Alma Mater részére, amelyen az idén is sokasodjék meg bőségesen az Úr áldó kegyelme!

Az első lelkészképző vizsgálat Debreczenben folyó hó 24., 25. és 26. napjain folyt le. A vizsgálat elnöke Dávidházy János esperes volt, mivel püspökünk a harctéren teljesítvén nemes missziót, nem lehetett jelen. A jelentkező tizenöt atyafi közül jeles képesítést nyertek négyen, u. m.: Huszti Béla, Nagy Gusztáv, Orosz Lajos és Thamó Béla. Jól képesített négy s egyszerűen szintén négy atyafi. A december hó 10-én tartandó javító vizsgálatra utasított egy-egy tantárgyból két ifjú, míg két tantárgyból egy év múlva javítani fog egy jelölt. A vizsgálat eredményének kihirdetése után Dávidházy János esperes intézett a lelkek mélyére ható és irányt mutató beszédet a kibocsátott segédlelkészekhez, akiknek nevében Nagy Gusztáv kollégiumi szenior válaszolt hálás köszönettel. A második lelkészképző vizsgálat 26-án délelőtt kezdődött s lapunk zártakor még folyamatban van.

A bihari egyházmegye folyó hó 20-án tartotta őszi közgyűlését Nagyváradon. Jelentést még nem kaptunk róla, így csak a napilapok után tudjuk, hogy a többek között tárgyalták és kimondották azt, hogy a házasságkötésnél az esküt mellőzzék, csak fogadalmat vegyenek a felektől. A napilapok közül az Alkotmány e hír regisztrálását e szavakkal zárja: „A bihari reformátusok tehát vágják, csak vágják a fát saját felekezetük alatt...”

A debreczeni m. kir. tudományegyetemen a tanév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 30. napján, hétfőn délelőtt lesz. Az istentisztelet rendje délelőtt 10 órakor a református nagytemplomban: 1. Fennálló ének: Jövel Szentlélek... (A 37. dics. 1. verse.) 2. Közének: Te benned biztunk... (A XC. zsoltár 1. verse.) 3. A Te szent egyházadba... Beethoven. Éneklí a debreczeni református kollégiumi kántus. 4. Imádkozik dr. Ferenczy Gyula egyetemi ny. r. tanár, a hittudományi kar tagja. 5. Ima: Glucktól. Éneklí a debreczeni református kollégiumi kántus. 6. Záróének: Te szentségnek új világa... (A 37. dicséret 2. verse.) Az egyetemi közgyűlés rendje délelőtt 3/4 11 órakor a kollégium disztermében: 1. Dr. Erdős József a hittudományi kar ny. r. tanára, lelépő rector, beszámoló jelentése az elmúlt tanévről. 2. Emlékezés I. Ferencz József apostoli királyunkról, mint egyetemünk alapítójáról. 3. Dr. Kiss Géza, a jog- és államtudományi kar ny. r. tanára, Rector magnificus, székfoglalót tart. 4. Dr. Teghze Gyula, a jog- és államtudományi kar ny. r. tanára és e. i. dékánja az ifjúsághoz beszédet intéz és az 1918—19. tanévet megnyitja.

A Debreczeni Lelkészi Tár 8. számához fűződő Theologiai Értesítőben dr. Lencz Géza tartalmas tanulmánya folytatódik „A dogmatika fejlődése korszakok és irányzatok szerint” cím alatt. A Beszédek és imák c. részben viszont Bokor Sándor, Domby Béla, Gombos Ferenc, Nagy László, Székely János, Vásárhelyi János és Wagner György tollából van közölve egy-egy időszerű egyházi beszéd.

Két új görögkeleti román püspökség. A Nap értesülése szerint október 14-re összehívták a nagyszombeni görög-keleti román egyházi kongresszust, amelynek egyik legfőbb tárgya az új görög-keleti román püspökségek felállítása lesz, amit úgy kívánnak megoldani, hogy a nagyváradi görög-keleti román püspöki helynökséget önálló püspökséggé fejlesztik és ezenkívül Temesvár székhellyel még egy új püspökséget létesítenek. Hát vajjon a görög-keleti magyar püspökséget mikor állítják már fel?

Az Erő c. református középiskolai ifjúsági folyóiratunk első száma megjelent s prózai és költői olvasmányokban építő és kedves szórakozást nyújt ifjúságunknak. Előfizetési ára egész évre 6 K. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Üllői-út 16. b. Ez az első száma éppoly szellemben és irányban halad, mint a tavalyi évfolyam; éppen ezért a legőszintebben ajánljuk úgy tanártársaink terjesztő, mint a szülék támogató jóakarátába. Az iskolai év elején különösen a szüléknek sok aggodalmat okoz az a gondolat, hogy gyermekeik milyen társaságba jutnak a nagy városban. Ha megrendelik számukra Az Erő-t, a legjobb és legnemesebb barátot biztosítják nekik.

Egyházmegyei gyűlések. A felsőszabolcsi egyházmegye e héten tartá esperesbeiktatással kap-

csolatos őszi közgyűlését. — A *nagybányai* egyházmegye őszi közgyűlése folyó hó 26-án volt Szatmárnémetiben; ugyanitt volt 24-én a szatmári egyházmegye őszi közgyűlése is.

Hirek Sárospatakról. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása 13-án délelőtt volt, amikor is Marton János theol. dékán imádkozott s Rohoska József prorektor intézett beszédet az ifjúsághoz. — A főiskola igazgató-tanácsa a gimnáziumi vallástanárságra egyhangulag Bódy Dénes kunszentmiklósi vallástanárt ajánlja. — Az első lelkészképesítő vizsgálaton 4, a másodikon 15 jelölt képesített. — Bálint Dezső sárospataki lelkész alsözempléni esperes most töltötte be sárospataki lelképásztori működésének 30. évét. Az Úr áldja meg tovább is bőséges áldásával!

Hirek Pápáról. Az évmegnyitás folyó hó 8-án volt. A hittanhallgatók éneke után Csizmadia Lajos theol. akad. tanár imádkozott s azután Németh István püspök tartott szép beszédet a növendékekhez, akiknek száma 8, IV. éves 3, III. éves 5, II. és I. éves nincsen. A létszám még növekedhetik. — Tanári székfoglaló értekezésüket ott 21-én tartották meg Pápan dr. Vass Vince theologiai, dr. Trócsányi Dezső és Szücs Dezső főgimn. tanárok.

A Református Sajtóegyesület szeptember 19-iki igazgatósági ülése elhatározta, hogy sajtóirodája még az őszi folyamán megkezdje működését. Az igazgatóság a sajtóiroda vezetésére Haypál Benő elnököt kéri föl. Az igazgatósági ülés a „Magyarország“ c. szépirodalmi lapunk szeptemberi számának költségeire újabb 2000 K-t utalt ki. Magáévé tette az igazgatóság azt a tervet, hogy a Bethlen nyomda r. t. és a Református Sajtóegyesület közös kiadásában „Bethlen könyvtár“ c. kiadványsorozat jelenjék meg, melynek füzetei történelmünk és irodalmunk kiválóbb református vezéralakjaival, azok küzdelmeivel, alkotásaival ismertetnék meg ifjúságunkat és középosztályunkat. A közelebbi részletek megállapítására szűkebbkörű bizottságot küldöttek ki. Az igazgatóság kimondotta, hogy mind erkölcsi, mind anyagi erejével részt kíván venni a különböző evangéliumi egyesületekkel karöltve abban a vállalkozásban, hogy saját anyagi erőnkől adjuk ki Bibliánkat. Elhatározta azt is, hogy egyházi életünk mélyítése és sajtómozgalmunk népszerűsítése érdekében vallásos tárgyú vetített képekkel propagandát indít meg vidéki gyülekezeteink körében. Örömmel vette tudomásul az igazgatóság, hogy az egyesület tagjainak száma máris meghaladja a négyezret és az egyesület vagyona közel jár az ötv ezer koronához.

Nincs Biblia! Ez a címe a Református Sajtó 5. számú vezércikkének, amely arról szól, hogy a magyar biblia oly csekély számmal van raktáron, hogy nemsokára aligha lehet lesz kapni. A cikk azzal a felhívással végződik, hogy adományokkal segítsük a

Református Sajtóegyesületet a magyar biblia kiadásához.

Az Út tankönyvei első száma, dr. Makkai Sándor: *A Biblia* c. könyve megjelent. Ára 4 K 50 fill; portóra még 50 fill. küldendő. Előfizetőinket kérjük a pénz előleges beküldésére, mert utánvétellel nem szállíthatunk. A könyvet ajánlottan küldjük. Kolozsvár, Bocskai-tér 1. *Az Út kiadóhivatala.*

„**Tanulmányi kedvezmények** a hadbavonult főiskolai ifjaknak.“ A hadbavonult főiskolai hallgatók bizonyosan őszinte örömmel veszik kezükbe ezt a kis füzetet, amelyet egy egyetemi tanár szerkesztésében most adott ki a Hegedüs és Sándor könyvkiadó cég, a hadbavonult főiskolai hallgatókat megillető tanulmányi kedvezményekről. A füzet rendszeres áttekintést nyújt mindazokról a kedvezményekről, amelyeket úgy a vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint a honvédelmi és hadügyi miniszter urak biztosítottak a hadbavonult ifjaknak. A legfontosabb kedvezmények azok, amelyekkel egyes tanulmányi féléveket, valamint egyes kötelező tárgyak hallgatását elengedik, a vizsgálatok tételét megkönnyítik, a hadbavonult hallgatók részére külön tanfolyamot rendeznek, nekik e célból szabadságot nyújtanak, a rokkanttá vált havi díjasoknak pedig akkor is megengedik az egyetemekre és főiskolákra való felvételét, ha gimnáziumi érettségi vizsgálatot nem tettek. A hézagpótló kis 64 oldalra terjedő füzet, amelyet a legmelegebben ajánlunk az érdekeltek figyelmébe, minden könyvkereskedésben megszerezhető. Ára 4 K.

A „**Vasárnapi Ujság**“ szeptember 22-iki száma kiválóan érdekes képeket közöl a német újságírók budapesti látogatásáról, az új Gellért-fürdőről, a királyi család kedvenc tartózkodó helyéről, a londoni lordmajor római látogatásáról stb. Szépirodalmi olvasmányok és egyéb közlemények s a rendes heti rovatok. A „*Vasárnapi Ujság*“ előfizetési ára negyedévre 10 korona. — Megrendelhető a „*Vasárnapi Ujság*“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4.). Ugyanitt megrendelhető a „*Képes Néplap*“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 K 40 f.

Sajtó hiba. E lap 37-ik számában a 2. lap 2. hátsó oldalán „Istentisztelet előtti éneklés“ című cikkben alulról felfelé a 18-ik sorában „Söt“-tel kezdődő mondat végén sajtó hiba van. Bevonuló kántor helyett benevolus kántor, (ad forman benevolus auditor) vagyis benevolus földműves kántor olvasandó. Sófalyv.

Szeptember 30-án jár le a határideje annak a hármas pályázatnak, amelyet a Debreczeni Lelkészi Tár szerkesztősége még a folyó évi május hóban tűzött ki. A pályatételek a következők: 1. Jézus vallásos öntudata. Vallásos estélyre szánt népszerű theologiai értekezés egy, legfeljebb két nyomtatott

ívnyi terjedelemmel. Jutalma 100 korona. 2. Biblia-magyarázat 1 Kir. 18, 19—39. v. szerint. Jutalma 50 korona. 3. A háború rettenetes pusztításaira való tekintettel szabad textus alapján kifejtendő: „Lehetünk-e még keresztyének s ha igen, miépen és miáltal legyünk keresztyének?” Jutalma 50 korona. A dolgozatokat jelíges levéllel a Debreczeni Lelkészi Társzerkesztőségéhez kérjük beküldeni. A jutalmazott mű közlésére, szokott feltételek mellett a Debreczeni Lelkészi Társzerkesztőség tart igényt. Reméljük, hogy íróink nagy számmal fognak részt venni mind a három pályázat kidolgozásában.

PÁLYÁZAT.

A nagyborzsovai református egyházközség pályázatot hirdet kántortanítói állásra.

Fizetés: 1. Az egyház pénztárából 564 K 24 fill. 2. 9 hold 406 □-öl föld. 3. Két szobás lakás, mellék-helyiségekkel. 4. Államsegély fizetés kiegészítésül.

Kötelesség: Az I—VI. vegyes osztályok és ismétlősök oktatása, kántori teendők végzése, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítése és a presbiteri jegyzőkönyvek vezetése.

Pályázati kérvények október 10-ig a nagyborzsovai (u. p. Nagymuzsaly) református lelkészi hivatalhoz küldendők.

Allás választás után azonnal elfoglalandó.

Nagyborzsova, 1918 szeptember 22.

Presbiterium.

PÁLYÁZAT.

A bátyui református egyház énekvezéri és vallásnevelői állására pályázatot hirdet.

Javadalom: 1. Lakás természetben, a hozzátartozó kerttel, amely 802 □-öl; 2. 15 kat. hold 1434 □-öl szántóföld és 4 kat. hold 1105 □-öl kaszáló; 3. készpénz 800 K évnegyedenként az egyház pénztárából előre fizetve; 4. vallásnevelésért az állami iskolától 180 K; 5. stóla.

Kötelesség: Istentisztelet alkalmával énekvezetés orgonán; lelkész akadályoztatása esetén, valamint úrvacsora osztásakor délután istentisztelet végzése; az állami iskolában vallás- és énektanítás; énekkar szervezése és vezetése s általában mindazon teendők végzése, amelyeket az egyházi törvény kötelességévé tesz és az egyház érdeke megkíván.

Megjegyzés: Ha a mostani kántori lakhelyre egyéb célra szüksége lenne az egyháznak, jogában áll a kántor részére más alkalmas lakást adni kerttel együtt.

Pályázat folyó év október hó 5-ig adandó be a református lelkészi hivatal címére.

Az állás választás után azonnal elfoglalandó.

Bátyu, 1918 szeptember hó 5.

3

Presbiterium.

Megjelentek !!

WOLHYNIÁBAN.

Irta **Göde Lajos**, szekszárdi ref. lelkész.

Ára 6 korona 50 fillér.

Papi dolgozatok X. kötet.

Alkalmi egyházi beszédek. Irta **Jánosi Zoltán**.

Ára kötve 10 korona.

IMÁDSÁGOK.

Bibliaolvasással egybekötött hétköznapi reggeli istentiszteletekre.

Irta: **F. Varga Lajos**.

I-ső kötet. — Ára füzve 8 korona, kötve 12 korona

II-ik kötet. — Ára füzve 8 korona, kötve 12 korona

Portóra egy-egy könyvre 50 fillér küldendő.

Kapható:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

protestáns irodalmi kiadóhivatalában

DEBRECZEN.

A „HANGYA”

a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete

bármely községbe költségmentesen küldi ki megbízottját, ahol fogyasztási és értékesítő szövetkezetet akarnak szervezni. Mielőtt a mozgalmat megindítanák, forduljanak a kezdeményezők utbaigazításért a „Hangya” igazgatóságához: Budapest, IX. Közraktár-utca 34. sz. A „Hangya” kötelekében jelenleg 1700 fogyasztási szövetkezet működik, amelyek összforgalma 80.000.000 korona volt.

Földmivelő népünk erkölcsi emelkedésének és vagyoni gyarapodásának legbiztosabb eszköze a gazdasági berendezkedés. A termelés fejlesztése, az értékesítés kedvezőbb tétele, a háztartási és gazdasági szükségletek jutányosabb beszerzése csak fogyasztási és értékesítő szövetkezetek útján érhető el.